

Висновки

Дослідженнями встановлено, що на території Зборівського району у 2012 р. виявлено 130 гнізд, з них найбільша кількість у с. Млинівці (32 гнізда), с. Лопушани (19 гнізд) та с. Ярославичі (22 гнізда). Лелека білий в основному гніздиться на таких деревах: дуб звичайний, липа серцелиста, в'яз звичайний, сосна звичайна, ясен звичайний, будівлях, водонапірних баштах, електричних і телеграфних стовпах, скиртах сіна. Середня висота розташування гнізда складає 6,38 м.

Виявлено, що найбільшу кількість пташенят у гніздах лелеки білого зафіксовано у с. Млинівці (32), що складає четверту частину усіх зареєстрованих (130).

Аналізом відмічено, що маса тіла досліджуваних лелек в середньому складає 3,5 кг., а параметри тіла наступні (см): Lt -101, 5; L cau-18,5; L кр -56; Lc-15,3; Ldz-12,4, що відповідає нормативним даним даного виду птахів.

Дослідженнями встановлено, що гематологічні параметри дорослих осіб знаходились в нормі, патологічних відхилень не спостерігалось. Маса яйця 100 г, а вміст білка, жовтка і шкаралупи відповідно 50,0; 36,0; 14, 0 %. Встановлено, що у свіжій крові еритроцити і гемоглобін знаходились відповідно 3,2 і 12 г/л при слабо лужному рН крові. У сироватці крові вміст загального білка, Са та Р був відповідно 5,9; 15,0 і 5,6 мг %, що відповідає нормі. Високий вміст Са обумовлений значними витратами на формування шкаралупи яйця.

Аналіз показав, що маса малят на 10-й день народження склала 100 г, середній приріст молодняка за 4 місяці був 0,7-0,9кг, при середньодобовому 233-300 г, що засвідчує про оптимальний рівень живлення молодняка.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Брем А.Э. Жизнь животных /А.Э.Брем// Птицы.,1992. - Т.2. - 324 с.
2. Воїнственський М.А. Птахи /М.А. Воїнственський - К.: Рад. школа, 1984. - 303 с.
3. Галинская И.А. Сезонные миграции белого аиста в 1975-1989 гг. и в 1931 г. Аисты: Распространение, экология, охрана. /И.А. Галинская., В.В.Серебряков., В.Н. Грищенко. - Минск: Наука и техника, 1992. - С. 45-53.
4. Голованова Э.Н. Мир птиц. /Э.Н.Голованова - Л.: Гидрометеиздат, 1985. - 175 с.
5. Грищенко В.М. Білий лелека /В.Н.Грищенко// Беркут, 1996. – Т. 7. - 128 с.
6. Жизнь животных. Птицы. 2-е изд. /[под ред. В.Д. Ильчева, А.В. Михеева] - М.: Просвещение, 1986. - Т.6. - 527 с.
7. Лакин Г. Ф. Биометрия /Г.Ф.Лакин - М.: Высшая школа, 1990. - 351 с.
8. Михеев А. В. Перелеты птиц /А.В.Михеев - М.: Лесн. пром-сть, 1981. - 230 с.
9. Татаринов К.А. Фауна хребетных заходу України /К.А.Татаринов - Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1973. - 257 с.
10. Фесенко Г.В. Птахи фауни України (польовий визначник) /Г.В.Фесенко, А.А. Бокотей. - К.: Книга, 2002. - 413 с.

Вайда Н.

Науковий керівник – доц. Міщук Н. Й.

МОДЕЛЮВАННЯ МЕТОДИКИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ БІОЛОГІЇ

Актуальність дослідження визначеної теми полягає в розробці методики особистісно орієнтованого навчання учнів біології, завдяки якій вчителі зможуть вирішити ряд важливих, життєвозначущих проблем щодо формування молодого покоління, його самоутвердження як особистості, здатної до самовизначення, вільного вибору свого життєвого шляху, яка вміє скористатися правом на реалізацію власних мотивів і цінностей.

Метою нашої статті є теоретичне обґрунтування моделі методики організації особистісно орієнтованого навчання школярів.

На загальнонауковому рівні створення моделі методики особистісно орієнтованого навчання учнів передбачає використання системного, інтегративного, комплексного, акмеологічного та особистісного підходів. Вони дозволяють розглядати її в цілісності, розкривати взаємозв'язок складових моделей елементів і визначати характер взаємодії в ній особистості вчителя і особистості учня.

Системний підхід дозволяє розглядати методику особистісно орієнтованого навчання учнів в курсі біології основної школи як систему, що складається з взаємозв'язаних компонентів: цілей і завдань навчання біології, принципів особистісно орієнтованого навчання (цілісності і безперервності розвитку особистості, принцип орієнтації на вітагенний (життєвий) досвід особистості учнів, принцип взаємозв'язку способів навчально-пізнавальної діяльності учнів і принцип зворотного зв'язку в процесі навчання, позитивної мотивації і сприятливого емоційного клімату навчання, свідомості і активності учнів у навчанні, поєднання індивідуальних і колективних форм навчання тощо); способів діяльності (цілепокладання, рефлексія, самооцінка); форм (індивідуальних, групових, колективних; уроків, екскурсій, домашніх робіт); методів (методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю і самоконтролю за її ефективністю); засобів навчання (традиційні засоби пред'явлення нового навчального матеріалу, засоби супроводу, засоби контролю і самоконтролю) [2; 3; 7].

Інтегративний підхід пов'язаний, по-перше, з міждисциплінарною інтеграцією знань з методики навчання біології, методології, педагогіки, психології, фізіології, яка дозволила створити модель методики особистісно орієнтованого навчання учнів з урахуванням останніх досягнень науки і педагогічної практики. По-друге, інтегративний підхід має на увазі використання міжпредметних зв'язків шкільного курсу біології основної школи, що сприяють розвитку особистісних якостей учнів [6].

Комплексний підхід передбачає систематичне використання комплексу форм, методів, методичних прийомів і засобів навчання, найбільш ефективних в рамках пропонованої методики [1; 3].

З позиції *акмеологічного підходу* учень і вчитель розглядаються як суб'єкти життєдіяльності, здатні до саморозвитку, творчості, самоорганізації своєї навчальної та професійної діяльності. Цей підхід припускає, що в основі саморозвитку і самоорганізації лежить потреба людини в нових досягненнях, прагнення до успіху, до досконалості, активна життєва позиція [5].

Особистісний підхід тісно пов'язаний з акмеологічним і дозволяє задіяти механізми розкриття, прояву і розвитку якостей особистості учнів з одного боку, і формування та розвитку особистості вчителя. Особистісний підхід ми визначаємо в своєму дослідженні як основоположний [4; 6].

З позиції розглянутих підходів модель методики особистісно орієнтованого навчання учнів в курсі біології представлена на рис. 1.

Модель будувалася нами як система, що складається з взаємозв'язаних компонентів:

- цільовий компонент, представлений системою цілей і завдань навчання;
- проєктувальний компонент, який базується на провідних ідеях, принципах, нормативних документах;
- змістовий компонент, що включає в себе зміст біологічної освіти;
- мотиваційний компонент, який передбачає безпосередню мотивацію навчальної та інших видів діяльності;
- процесуальний компонент, що відображає організацію процесу навчання біології, методи, форми та засоби навчання, способи діяльності учителя і учнів;
- результативно-оцінний компонент, який виконує функцію відстеження досягнень учнів.

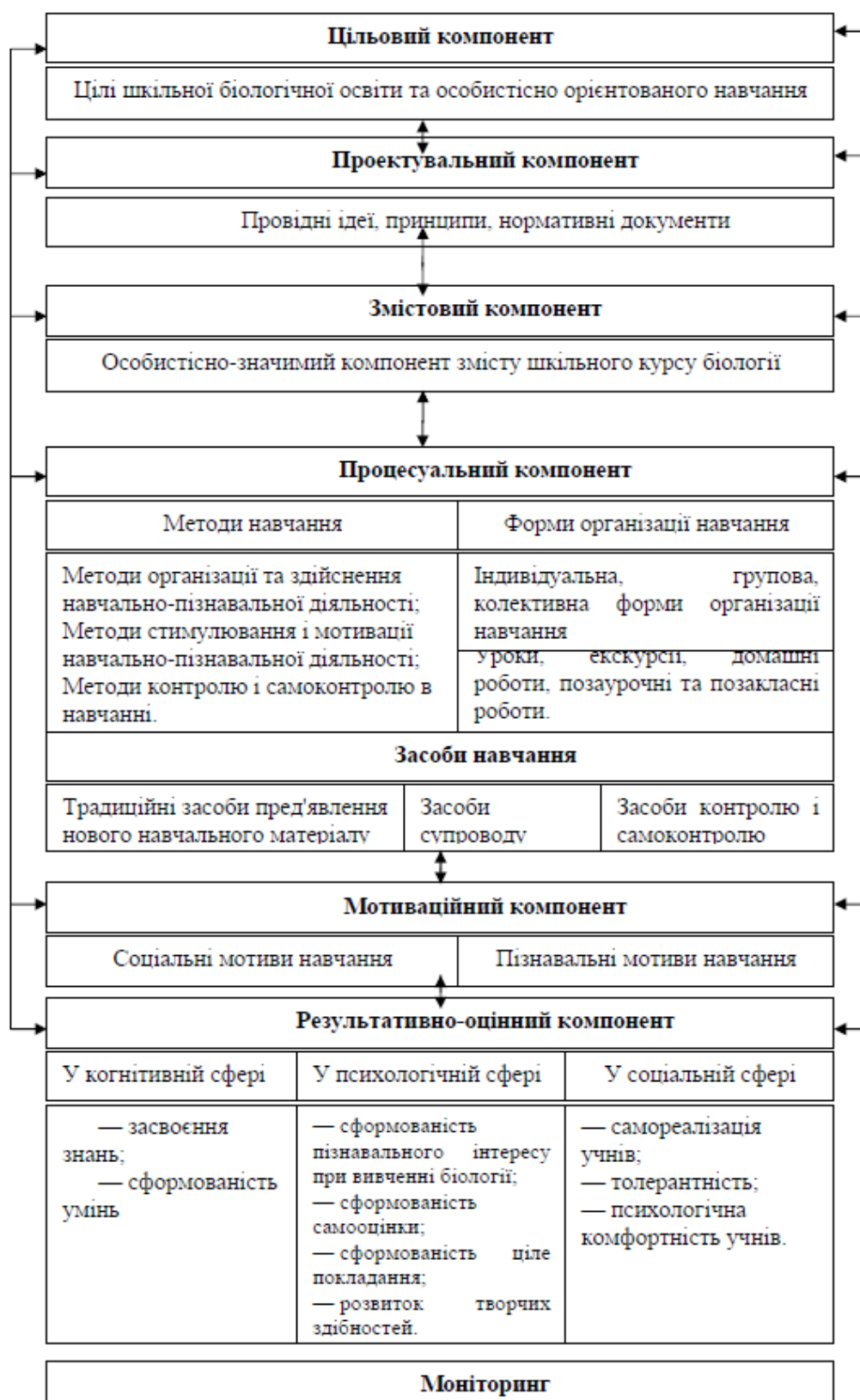

Рис. 1. Модель методики особистісно орієнтованого навчання біології

Висновки. Розробка методики особистісно орієнтованого навчання учнів на основі особистісного підходу викликала необхідність побудови її теоретичної моделі. Модель будувалася нами як система, що складається з взаємозв'язаних компонентів: цільового, проектувального, змістового, мотиваційного, процесуального та результативно-оцінного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаревская Е. В., Теория и практика личностно-ориентированного образования / Е. В. Бондаревская, Г. А. Бермус // Педагогика, 1996. — № 55. — С. 72-80.
2. Бордовская Н.В. Диалектика педагогического исследования: Логико-методологические проблемы / Н. В. Бордовская. — СПб., 2001. — 199 с.
3. Загвязинский В. И. Методология и методы психолого-педагогического исследования / В. И. Загвязинский, Р. Атаханов. — М.: Изд. центр "Академия", 2001. — 208 с.
4. Личностно-ориентированный подход в работе педагога: разработка и использование / под ред. Е. Н. Степанова. — М.: ТЦ "Сфера", 2003. — 123 с.
5. Максимова В. Н. Акмеология: новое качество образования: [Кн. для педагога] / В. Н. Максимова. — СПб.: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2002. — 99 с.
6. Сериков В. В. Образование и личность. Теория и практика проектирования педагогических систем / В. В. Сериков. — М.: Логос, 1999. — 272 с.
7. Штофф В. А. Моделирование и философия / В. А.Штофф. — М.-Л., 1966. — С. 19.